

ЮРІЙ КАГАНОВ: «У НАШИХ ПЛАНАХ НА 2024 РІК – РОЗБУДОВА СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО ПОСТАКРЕДИТАЦІЙНОГО МОНІТОРИНГУ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ»

Проректор з науково-педагогічної роботи Юрій Каганов радо поділився з нашим виданням рецептами вдалої акредитації освітніх програм, розповів про запоруки успіху ЗНУ в цьому нелегкому процесі, а також – про плани на наступний рік.

– Як би ви охарактеризували хід і якість акредитаційного процесу у всеукраїнському масштабі та ЗНУ?

– Вже майже три роки як поняття акредитації освітніх програм надійно увійшло в лексикон академічної спільноти. Якщо раніше цей термін асоціювався з формальністю, бюрократичною підготовкою різноманітних паперів і фактично стовідсотковою прогнозованістю результату, то нині маємо абсолютну іншу реальність. Університети повинні доводити якість освіти перед незалежними експертами Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, отримуючи зауваження і рекомендації та, зрештою, «оцінки», що впливають на термін акредитації (п'ять років або один рік). Відповідно до законодавства лише за акредитованими програмами університет має право видавати дипломи своїм випускникам. Скепсис початкового етапу, новації процедури (під час епідемії коронавірусу і в умовах війни – онлайн-формат), включеність до акредитацій усього колективу (від ректора до допоміжного персоналу) – всі ці труднощі, на мою думку, вже здебільшого подолані, а спільнота ЗНУ адаптувалась до нової моделі. Це стало можливим завдяки виробленню цілісної системи підготовки – тренінгів із гарантами програм, викладачами, студентами, керівниками структурних підрозділів, залученням до аналізу проєктів освітніх програм широкого кола стейкхолдерів, експертів Нацагентства з числа співробітників університету, участю закладу в багатьох семінарах, нарадах, форумах із питань якості освіти. Додам, що кожна акредитація – це не лише «іспит» на зрілість освітньої програми, кафедри, факультету, а й вагоме фінансове навантаження на університет, тож відповідальність у цій справі очевидна. Ректор університету щоразу власним прикладом, беручи участь у кожній акредитації, демонструє таку відповідальність.

Усвідомлюю, що і в загальноукраїнському масштабі, і в нашому університеті є чимало нарікань на критерії оцінювання освітніх програм, компетентність окремих експертів, доцільність рекомендацій, які ми отримуємо. Частково з цим можна погодитись. Водночас університет активний у дискусіях з експертними групами, Галузевими експертними радами, надаючи мотивовані зауваження, пояснення, які часом змінюють первинний погляд на програму. Вироблення культури дискусій – і не лише в акредитаційному процесі – вважаю вкрай важливим для нашої спільноти. Академічна спільнота ЗНУ не лише адаптується до реалій, а й залучена до громадського обговорення проєктів нормативних документів Національного агентства, МОН України, надання рекомендацій і пропозицій на етапі вироблення державної політики з питань якості освіти.

Скептиками хотів би сказати, що погляд ззовні на освітні програми дозволив нашому університету модернізувати не лише самі програми, а й чимало в політиках і процедурах усередині вишу, як-от: удосконалення опитувань студентів і викладачів, запровадження силабусів, створення рад роботодавців тощо.

Відверто скажу про серйозне ресурсне, часове, психоемоційне навантаження на гарантів програм, викладачів, задіяних в акредитаціях. «Рецепт», напевно, може бути такий – планова робота не лише напередодні акредитацій, а системна діяльність протягом усього циклу існування й удосконалення освітніх програм, залучення до її розвитку як студентів і викладачів, так і випускників та роботодавців.

Наразі в академічних колах обговорюють питання інституційної акредитації, яка має або замінити, або спростити програмну акредитацію. Інакше кажучи, якщо система внутрішнього забезпечення якості в університеті довершена, то шанси, що більшість програм у закладі матиме належну якість, високі. Однак це питання вочевидь «післязавтрашньої» перспективи.

Слід зважати на ще один важливий нюанс. Процедури зовнішнього забезпечення якості освітньої діяльності – це не український винахід. Існують Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG 2015). Як кандидатка у члени Євросоюзу Україна зобов'язана адаптувати систему вищої освіти до європейських вимог.

– Які освітні програми нашого університету проявили себе якнайкраще під час акредитації? У чому їхні переваги?

– Зауважу, що Запорізький національний університет виявляє стійкість і незламність, у тому числі в готовності доводити якість вищої освіти. Саме тому, попри можливість скористатись постановою уряду, яка дозволяє в умовах війни отримувати технічну (безоплатну) акредитацію на один рік,

наш виш сміливо прийняв виклик і цього року представив 33 програми на акредитацію за повною процедурою. Зверну увагу, що чимало ЗВО країни, навіть у регіонах, далеких від активних бойових дій, використовують юридичні можливості уникнути акредитації, відкладаючи їх на перспективу. Тепер про головне – про результати. Вони дуже втішні для нашого колективу. Всі програми (за одиничним винятком) отримали акредитацію на 5 років, а одна програма акредитована із визначенням «зразкова». Однак не хочу формувати хибного уявлення, що ми досягли якогось ідеалу чи досконалості. Слід відверто говорити про проблемні місця – у кадровому забезпеченні, внутрішніх процедурах, нормативці. Важливо вчасно виявляти та реагувати на ці «больові точки». Так, у деяких програмах є викладачі, в яких недостатньо публікацій за тими дисциплінами, котрі вони забезпечують. Є проблеми зі змістом атестаційних іспитів, формулюванням програмних результатів навчання. У наших планах на 2024 рік – розбудова системи внутрішнього постаакредитаційного моніторингу, щоб імплементувати зауваження і рекомендації експертів, але й водночас «просіювати» їх із позицій академічної автономії.

Виділяти якісь окремі програми за результатами акредитації із-поміж всього розмаїття я би не став. Достатньо важко порівнювати їх між собою, враховуючи різні галузі знань, унікальність багатьох програм. Приємно зауважити про зразкові інституційні ознаки, на які звертає увагу більшість експертів, зокрема: розвинута система Moodle, інноваційна бібліотека, досягнення проєктної діяльності, система стимулювання науково-педагогічних працівників, популяризація академічної доброчесності. Окремо відзначу роль гарантів освітніх програм. Пишаюсь, що за останні роки ми знайшли чимало енергійних, професійних колег, які стали не лише комунікаторами під час акредитацій, а й справжніми рушіями своїх програм. До речі, це не завжди

доктори наук, чимало серед гарантів молодих вчених. Однак гарант – це не лише про обов'язки, а й про права. Намагаємось дотримуватися цього балансу.

– Чому важливо бути експертом НАЗЯВО? Що це дає самим експертам? Що це дає вишу?

– Нині понад 40 викладачів і студентів ЗНУ є експертами Національного агентства. Щоразу, коли оголошується донабір експертів, ректор «агітує» охочих спробувати себе в новому амплуа. Спостерігаючи над траєкторіями розвитку колег, які стають експертами Нацагентства, відзначаю їхнє професійне зростання. Це не випадково. Однією з вад нинішньої системи вищої освіти є її замкненість для багатьох науково-педагогічних працівників. В умовах ускладнення міжнародної академічної мобільності внутрішня мобільність критично важлива. Лише у порівнянні, лише за допомогою пізнання досвіду інших закладів формується рельєфне уявлення про різні аспекти університетської освіти. Тому досвід пізнання освітніх програм, професійна спільнота, розширення горизонтів – усе це сприяє не лише професійному розвитку, а й формуванню лідерського потенціалу експертів. Унікальним є відкритий курс для гарантів освітньо-наукових програм на платформі Moodle, який створила професорка Вікторія Меньяло, координаторка PhD програм університету. Цікавляться ним чимало колег з різних вишів країни.

Вдячний експертам нашого університету, які масштабують набутий досвід і відгукуються на прохання провести попередню експертизу програм у рідному виші, надати рекомендації гарантам, узяти участь у наших робочих нарадах і тренінгах. Спілкування в такому експертному середовищі – інтелектуальна насолода.

Пишаємось успіхами колег – Катерини Сіриньок-Долгарьової, В'ячеслава Глушевського і Тараса Бутченка, обраних членами Галузевих експертних рад Нацагентства. Закликаю також наших студентів не вагатись, а активно долучатись до кола експертів Нацагентства, адже конкурс триває постійно.

– Як гарант ОП, що акредитована з визначенням «зразкова», поділиться рецептом, у чому запорука успішної акредитації?

– Серед університетських досягнень 2023 року я виділяю «зразкову» акредитацію освітньо-наукової програми «Історія» на третьому рівні вищої освіти. Відверто, спочатку я вагався, чи слід виступати гарантом цієї програми, враховуючи обтяженість адміністративною роботою. Однак у процесі підготовки до акредитації відчув, що це (даруйте за пафос) висока честь і відповідальність представляти програму, яка має глибокі, понад 30-річні, академічні традиції підготовки істориків вищої кваліфікації в нашому університеті. Як випускнику історичного факультету мені приємно, що новаторство та інноваційність у підготовці сучасних PhD з історії поєднуються на факультеті зі збереженням високої вимогливості до наукових досліджень, традицій у створенні підручників, академічної доброчесності, подальшим розвитком наукових шкіл. Тому переконаний, що специфічного рецепту підготовки до зразкової акредитації немає – це результат послідовної, системної і багаторічної роботи колективу. Саме колективу, а не одного гаранта! Мрію про повторення досвіду «зразкової» акредитації з іншими програмами. Є всі підстави на це сподіватись.

Професорка кафедри комп'ютерних наук Галина Шило: «Студенти повинні отримувати сучасні знання, щоб вишиковувалася ціла черга зі стейкхолдерів, які хотіли б узяти на роботу кожного нашого студента»

Як складний і важливий процес акредитації освітніх програм координують самі їхні гаранті? У чому полягає успіх освітньої програми? Про це розповіла одна з активних учасниць відповідних освітніх процедур – професорка кафедри комп'ютерних наук математичного факультету Галина Шило.

– Що нового ви в собі відкрили, опинившись у ролі гарантки освітньої програми?

– Вважаю, що роль гарантки освітньої програми – це завжди випробування та відповідальність. У собі я відкрила можливість вирішити будь-яке питання в обмежений час, швидко приймати рішення у кризовій чи екстреній ситуації – і це, дійсно, певна можливість стратегічного мислення, залучення всіх ресурсів, які у тебе є.

– Що для вас нового в роботі колег чи факультету відкрила ця діяльність?

– Математичний факультет мені дуже сподобався своєю дружньою атмосферою, можливістю командної роботи. Підтримка колег під час проходження акредитаційної експертизи, прагнення надати максимальну допомогу та ініціативність була для мене дуже важлива. Тобто, один гарант не може впоратися з усім переліком завдань, які виникають під час акредитації. Командна робота потрібна на всіх етапах: розробки освітньої програми та забезпечення освітнього процесу, підготовки відомостей про самооцінювання, візиту експертної групи та проведення акредитаційної експертизи. Було приємно, що під час фінальної зустрічі голова експертної групи підкреслив почуття патріотизму до університету у всіх учасників освітнього процесу.

– Які «плюси» та «мінуси» в роботі гаранта?

– Серед «плюсів», як на мене, варто відзначити, що це – дуже цікава робота, яка надає можливість підвищити якість освіти, запровадити заходи для підвищення мотивації студентів, тобто змінити освітній процес на краще. По-перше, це – можливість комунікації з усіма відділами університету, щодо впровадження нових рішень. По-друге, робота гаранта дає змогу впливати на освітній процес, надати студентам освіту, яка відповідає вимогам сучасності. Тобто, це – взаємодія зі стейкхолдерами. І тому мені здається, що це – «плюс»: ти більше розумієш процеси, які відбуваються в університеті, та можеш на це впливати. Щодо «мінусів», то основний, як на мене, полягає в тому, що участь в акредитації дуже ресурсозатратна. Особливо через те, що акредитацій дуже багато. Тобто, якщо на кафедрі, наприклад, чотири спеціальності і за кожною з них є бакалаврат і магістратура, то, відповідно щороку необхідно проходити одну-дві акредитації.

– Які виклики постали перед вами як перед гаранткою освітньої програми і як ви їх долали?

– Викликів зараз дуже багато, починаючи від організації освітнього процесу у дистанційній формі та закінчуючи інтер-

націоналізацією освіти. Як створити умови для мотивацію студентів до навчання у складних життєвих обставинах? Як забезпечити ефективність здобуття професійних компетентностей та соціальних навичок? Як при розробці освітньої програми виконати усі вимоги стандарту зі спеціальності, врахувати галузевий та регіональний контекст та ще забезпечити її унікальність? Я розпочала із роботи зі стейкхолдерами. Провели зустрічі з представниками ІТ-компаній, держустанов, підприємств малого та середнього бізнесу. Визначили, які саме фахівці їм потрібні. Далі аналіз стратегії та концепції розвитку ІТ-напрямку та штучного інтелекту в Україні та світі. Я вважаю, що це головний виклик для гаранта: створити саме таку освітню програму, яка відповідатиме вимогам сучасності, а відтак впевнено стверджувати, що цей випускник буде затребуваним на ринку праці. Другий виклик – це можливість створити індивідуальні траєкторії навчання для студентів, надати їм більшої змоги обирати, створити умови для студентоцентрированого підходу. Тобто можна поділити навчання на кілька напрямів, сформувати відповідні вибіркові дисципліни. І забезпечити можливість на етапі навчання студентам зрозуміти, чи дійсно їм подобається цей напрям. Трапляється так, що студент закінчивши університет, приходять на підприємство і рік попрацювавши, розуміє, що йому це не подобається, і вирішує щось змінювати. Варто, щоб студенти мали змогу познайомитися з різними напрямками на етапі навчання, під час практик, на вибіркових дисциплінах. У нас є досвід, коли стейкхолдери пропонують власні дисципліни, і тоді студент може ознайомитися з основною діяльністю певної компанії або підприємства, долучитися до реалізації практичних проєктів ще під час навчання. Також з власного досвіду можу сказати, що робота над реальними проєктами більше мотивує студентів до навчання. Зараз студенти хочуть уже під час навчання бути фінансово незалежними від батьків. Тому дуже важливо для університету не втратити студента, давши йому змогу вдосконалювати себе як фахівця, спробувати працювати за спеціальністю і водночас заробляти гроші. Ось це також дуже важливий виклик: як організувати таку співпрацю з бізнесом університетів і як її реалізувати? Має велике значення, як підібрати керівників для проєктів, яких стейкхолдерів залучити до такої співпраці? І ще додатково хотілось би підкреслити необхідність міжнародної співпраці, підвищення рівня володіння англійською мовою як науково-педагогічного персоналу та і здобувачів вищої освіти. Це розширює можливості до участі у академічній мобільності та залучення ідей найкращих світових практик до нашого університету.

– Кому варто спробувати стати гарантом освітньої програми, чим керуватись при цьому?

– Перш за все, це повинна бути ініціативна людина, яка дійсно хоче впровадити зміни, впливати на освітній процес для його покращення. Для мене це полягає в тому, що студенти повинні отримувати сучасні знання, щоб вишиковувалася

Фото Антона Осадчука

ціла черга зі стейкхолдерів, які хочуть узяти на роботу кожного нашого студента. От тоді я можу сказати, що справді освітня програма була покращена. А якщо це компанія міжнародного рівня, скажімо Microsoft, Google, то взагалі можна сказати, що ми досягли своєї мети. Тобто, гарант освітньої програми має бути ініціативною креативною людиною, яка може запропонувати нові підходи до організації саме навчання за цією освітньою програмою. По-друге, ця людина повинна бути комунікабельною, тому що тут дуже важливо організувати взаємодію між викладачами, стейкхолдерами та студентами, і, звісно, вона повинна мати організаційні навички. Це дуже відповідальна робота насправді, та я вважаю, що будь-яка людина може стати гарантом освітньої програми, якщо має таке бажання. Вона повинна любити свою роботу, студентів, вкладатись у цю діяльність. А ще, це, звісно, вміння працювати в команді, тому що в принципі акредитація, робота гаранта – це командна робота.

Про що мріють студенти та чого бажають Запорізькому національному університету у 2024 році?

Грудень – традиційний час підбиття підсумків та побудови планів на майбутнє. А ще – мрій про те, що принесе новий рік, і щирих побажань усього найкращого тим, хто поруч. Саме тому ми звернулися до студенток із різних факультетів ЗНУ з кількома питаннями. Всі відповіли на три запитання: «Які надії ви покладаєте на новий рік?», «Про який подарунок до свята мрієте?» та «Що б побажали ЗНУ?» І ось що почули у відповідь:

Студентка 2 курсу економічного факультету, спеціальність «Фінанси і кредит» Діана Штанкевич:

– Звісно, як і в кожного українця зараз, мене хвилює питання незалежності та недоторканності нашої держави. Тому маю надію та віру, що в новому, 2024, році, війна закінчиться для нас перемогою, та кожен сантиметр нашої землі повернеться додому в Україну. Що ж до особисто, то маю надію покращити свою самодисципліну, ще більше працювати над саморозвитком, навчатися чогось нового та здійснити свою мрію. Крім того, я мрію здати сесію та доробити всі свої справи. Якщо підійти до питання глибше, звісно, мрію, що буду зустрічати свята, розуміючи, що навколо панує мир та

тиша, що кожен батько, брат, дядько зараз разом зі своєю сім'єю, що всі ті, хто виїхали за кордон, вже повернулися додому. А ЗНУ бажаю натхнення для того, щоб і надалі мотивувати своїх студентів до навчання!

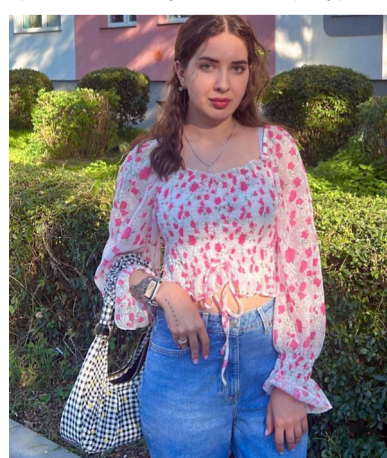
Студентка 4 курсу факультету іноземної філології, спеціальність «Німецька мова і література (переклад включно)» Валерія Павленко:

– Сподіваюсь на позитивні зміни як в особистому житті, так і в країні загалом, сподіваюсь на те, що настане мир, а також як студентка останнього курсу сподіваюсь успішно закінчити

навчання! Для мене найголовніше – зустріти цей новий рік у колі рідних і близьких, друзів у рідній мирній Україні. Нехай новий рік принесе колективу ЗНУ натхнення, успіхів, нові можливості для розвитку та неймовірні досягнення!

Студентка 4 курсу факультету журналістики, спеціальності «Інформаційно-комунікаційна справа» Єлизавета-Вікторія Шиян:

–Я сподіваюся, що в 2024 році на нас усіх чекатиме більше гарних новин. Особисто для себе хочу, аби новий рік приніс мені вступ до магістратури до

омріяного університету, рівень B2+ з англійської та зустрічі з рідними, які зараз за кордоном. А ще, я мрію про книгу «М'яке місто» Девіда Сіма. А ось ЗНУ я бажаю топових місць у світових рейтингах, а колективу – комфортної для себе роботи, натхнення та просто щасливого прийдешнього року.

Студентка 2 курсу факультету менеджменту, спеціальності «Підприємництво та комерційна логістика» Поліна Лисенко:

–На майбутній рік особисто я покладаю надії на покращення політичної ситуації в нашій країні, завершення війни та будь-яких бойових дій.

Якщо казати про моральний аспект, то важливим для мене є здобуття загального щастя, нових можливостей і якнайбільше насичених та яскравих подій. Я мрію про проведення всіх свят зі своєю родиною в безпеці та теплі. Також я мрію, щоб для всіх наступний рік став кращим, ніж попередній. Для ЗНУ бажаю успіхів у наукових дослідженнях, творчого розвитку та плідної співпраці між студентами та викладачами. Нехай кожен досягає вершин у своїй галузі.

Мілана Крундікова,
факультет журналістики

Чим ЗНУ запам'ятався цей рік?

У переддень нового року заведено озиратись назад, на рік, що минає, оцінити, що він приніс нам, чим збагатив, вирішити, що варто взяти із собою надалі, за що подякувати, а що краще залишити позаду. 2023 рік, рік тривалої виснажливої війни, був важким для всіх, зокрема й для колективу Запорізького національного університету у прифронтовому Запоріжжі. Попри все, університет не лише вистояв, він продовжує розвиватись. Кожен факультет, Інженерний навчально-науковий інститут ім. Ю. Потебні, коледжі мали за цей період чимало важливих досягнень, розповідями про які важливо поділитись. Ми звернулися до їхнього керівництва із запитанням: яке досягнення вашого підрозділу, яку подію із його життя ви вважаєте найважливішою та чому? І ось що почули у відповідь:

Декан філологічного факультету Ірина Бондаренко

– Для нашого колективу найважливішою подією 2023 року стала перемога грантової програми «Erasmus+» за напрямом Програми ім. Жана Моне «The European experience of forming a culture of tolerance in the Ukrainian perspective: media, education, art» («Європейський досвід формування культури толерантності в українській перспективі: освіта, медіа, мистецтво»). Це – важливе досягнення, за яким стоїть нахненна робота наших науковців.

Кожен проєкт Програми ЄС «Еразмус+» націлений на розвиток потенціалу української освіти, її інтеграції в європейський простір. Наш проєкт «EuroTolerCulture» починався з ідеї, суголосної місії

Програм ЄС «Еразмус+» – реформування галузі освіти, а також бажання розширити горизонти нашої власної практики. Філологічний факультет ЗНУ – один із найстаріших факультетів запорізького регіону, який здійснює підготовку вчителів. Тих фахівців, які завтра долучаться до розбудови нової української школи, до виховання тієї особистості, яка звершуватиметься в європейській парадигмі культури толерантності, поваги до кожної людини. У наших філологічних силах запустити такий необхідний ланцюжок реформ у ланці середньої школи, який передусім стосуватиметься дитини, різноманітності дитячих потреб, множинності життєвих ситуацій і проблем, у яких перебуває дитина. Саме тому основною цільовою аудиторією нашого проєкту постають школярі, студентство та вчителі. Форми роботи – факультативи для студентської спільноти, сертифіковані програми підвищення кваліфікації вчителів – для освітян.

Директорка Запорізького металургійного фахового коледжу Лариса Тютюнник

– До ключових подій 2023 року варто віднести спортивні змагання, які відбулися в коледжі до Міжнародного дня студентського спорту. Свої спортивні досягнення в онлайн-форматі як в особистому, так і в командних заліках демонстрували студенти перших курсів. У результаті 1 місце посіла збірна відділення залізничного транспорту, на 2 місці – збірна відділення електроенергетики, електротехніки та електромеханіки; на 3 – майбутні техніки, механіки, технологи з галузевого машинобудування.

Також колективу коледжу запам'ятався День студента. Коли здобувачі освіти спробували себе в ролі викладачів і провели заняття з різних дисциплін. Представники коледжу знаходили

можливості для заняття волонтерством, зокрема, активно долучившись до благодійної акції «Великодній кошик для солдата». До яскравих моментів цього року можна віднести й класну годину «Українське кіно. Добуш». Студенти активно ділилися своїми враженнями від кінофільму та обговорювали розкриття історичної постаті Добуша у фільмі.

Декан факультету іноземної філології Галина Морошкіна

– Беззаперечно, головною подією в житті факультету цього року став блискучий захист докторської дисертації тридцятирічного вченого – доцента кафедри англійської філології та лінгводидактики **Ельдара Веремчука**. Незважаючи на молодий вік, він – відомий науковець, автор понад 70 наукових і навчально-методичних

праць, 5 одноосібних статей у збірниках, які включені до науково-метричних баз WoS та Scopus. Захист його докторської дисертації «Когнітивно-комунікативні та лінгвокультурологічні параметри дослідження мовних одиниць» на здобуття наукового ступеня доктора філологічних наук відбувся 28 серпня в спеціалізованій вченій раді Запорізького національного університету. Всі члени Вченої ради відзначили високий рівень дисертаційного дослідження молодого вченого й одноставно визнали його актуальність, наукову новизну, велику теоретичну та практичну цінність.

Директорка Інженерного навчально-наукового інституту ім. Ю. Потебні Наталя Метеленко:

– По-перше, цього року в нас був найбільш потужний набір студентів із моменту приєднання до ЗНУ. По-друге, ми відкрили три нові освітні програми на бакалавраті: на спеціальності 183 «Технології захисту навколишнього середовища» – це «Інженерна екологія та технології вторинної переробки»; на 141 «Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка» – «Інжиніринг об'єктів промислової енергетики», а на 174 «Автоматизація, комп'ютерно інтегровані технології та робототехніка» – «Проектування безпілотних апаратів та систем керування». До речі, на всіх нових освітніх програмах сьогодні вже навчаються студенти. 2023 рік був для нас дуже напруженим і вдалим в акредитаційному процесі на всіх трьох рівнях. Зокрема, акредитували освітньо-наукову програму 192 «Будівництво та цивільна інженерія» рівня PhD, де вже відбулися успішні захисти. А ще, цього року науковці інституту активно працювали над реалізацією проєктів державного замовлення та формування контингенту здобувачів вищої освіти. Завдяки тому, що в нас є повноцінне навантаження, з'явилася можливість залучати до викладацької діяльності стейкхолдерів.

Декан факультету історії та міжнародних відносин Ольга Маклюк

– Найважливішою подією 2023 року – це, безумовно, переформатування факультету. Цього року він змінив свою назву на факультет історії та міжнародних відносин. Це стало закономірним етапом розвитку, адже спеціальність «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» на історичному факультеті з'явилась ще в далекому 2007 році. Це відкрило перед нами

широкі перспективи подальшого розвитку. Сюди входить і участь співробітників і студентів факультету в міжнародних проєктах ЗНУ з Білефельдським і Даремським університетами, і успішна акредитація спеціальності «Середня освіта (історія)», і відкриття на факультеті нової спеціальності «Середня освіта (географія)».

Декан факультету журналістики Віктор Костюк

– Реалізовані та втілені у 2023 році такі важливі та значущі плани й задуми, попри всі складності війни: проведено дві міжнародні конференції, засідання двох науково-практичних круглих столів, здобуто членство викладачів у Європейській асоціації викладачів журналістики (EJTA) та Асоціації вчених і викладачів у галузі комунікації у Європі (ECREA). Отримано грант (проєкт

«Erasmus +» Модуль Жана Моне «EUROPEACE» «Журналістика миру і рішення задля євроінтеграції України у воєнний та повоєнний час»). Також серед досягнень – перемога **Дарини Рибки** в міському конкурсі «Студент-року» в номінації «Студент-журналіст року» та визнання інстаграму факультету взірцевим на університетському рівні. Вони уособлюють досягнення наших викладачів і студентів у галузі освіти та науки, відображають нашу віру в перемогу. Працюємо всі разом, бо в нас, як писала Ліна Костенко, «немає часу на поразку». Віримо в ЗСУ та переможемо!

Заступниця директорки ІННІ ім. Ю. М. Потебні з наукової роботи Каріна Белоконь

– Найвагоміша подія цього року – це, передусім, перемоги наших студентів у міжнародних конкурсах. Серед них Міжнародний конкурс студентських наукових робіт «Black Sea Science». Цього року наш студент з успіхом представив інститут і отримав диплом другого ступеня. Безумовно, дуже вдалою була й участь студентів ІННІ в Міжнародному конкурсі студентських наукових робіт у Кременчуцькому національному університеті імені Михайла Остроградського. Тут наші молоді науковці стали переможцями та призерами за двома напрямками – «Еколого-біологічні проблеми» та «Екологічна безпека». А головне, ми вперше завоювали три призові місця в Обласному конкурсі для обдарованої молоді в галузі науки від Запорізької обласної державної адміністрації. Дуже цим пишаємося, адже це вперше ми відразу здобули три перемоги!

Міністерство освіти і науки України Запорізький національний університет оголошує конкурс на заміщення вакантних посад:

■ завідувач кафедри англійської філології та лінгводидактики, доцент – 1,0 ставка.

Умови конкурсу:

Кандидат на посаду **завідувача кафедри, доцента** повинен мати вищу освіту за фахом, вчене звання доцента, науковий ступінь кандидата (ступінь доктора філософії) відповідної галузі наук, стаж науково-педагогічної роботи за профілем кафедри в закладах вищої освіти не **менше ніж п'ять** років і відповідність вимогам Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності.

Заяви на участь у конкурсному відборі подавати протягом місяця з дня публікації оголошення за адресою: 69600, м. Запоріжжя, вул. Жуковського, 66, навчальний корпус № 1, відділ діловодства та архіву (каб. 48).

До заяви, зареєстрованої у відділі діловодства та архіву ЗНУ, додається:

додаток до заяви на участь у конкурсі, завіреним списком наукових праць, довідка про виконання умов попереднього контракту, документ про рівень володіння державною мовою (документ про повну середню освіту за умови, що такий документ підтверджує вивчення особою української мови як навчального предмета/дисципліни/, або державний сертифікат про рівень володіння державною

мовою, що видається Національною комісією зі стандартів державної мови),

а для тих, хто не працює в ЗНУ, також:

особовий листок з обліку кадрів, підписаний керівником кадрової служби за основним місцем роботи, автобіографія, документи про освіту, науковий ступінь та вчене звання, засвідчені відповідно до чинного законодавства; одну фотокартку розміром 4x6 см; копію паспорта громадянина України; список наукових праць, які свідчать про професійний рівень кандидата.

За довідками звертатись за телефоном: **228-75-12** та **228-75-08**

Пів століття життя вишу на шпальтах

Перше 50-річчя газети "Запорізький університет"

Цього року виповнилося 50 років Обласній академічній газеті «Запорізький університет». Її називають «літописом» вишу. Як видання може увиразнювати відчуття епохи, передавати зміни в її темпі та ритмі, відображати всю її неоднозначність, складність і розмаїття на прикладі життя одного університету...

Про це ми поговорили з директором Музею історії ЗНУ Володимиром Лініковим. Саме він оцифрував матеріали газети, ознайомитися з якими може кожен за покликанням http://sites.znu.edu.ua/cms/index.php?action=category/browse&site_id=111&lang=ukr на сайті Запорізького національного університету. Тож радо ділимося з вами деякими з цікавих спостережень історика.

У 30-ті роки тоді ще інститутська газета називалася «За більшовицькі педкадри». Звичайно, вона була максимально комуністична, максимально сталінська. Не відомо, яка була доля цієї газети після Другої світової війни. Так само не можна впевнено сказати, що газета «Педагог», яка вийшла 1973 року, є прямим нащадком видання «За більшовицькі педкадри». Але точно, що газета «Запорізький університет» є прямим нащадком «Педагога».

Коли 2021 року В. Лініков почав був оцифровувати матеріали газети «Педагог», послідовно нумеруючи файли, він несподівано виявив, що нумерація кілька разів переривається. На думку Володимира Лінікова, це пов'язано з неувважністю редакційних колективів видань, які просто прогавили що за чим. Тут про ідеологічний вплив не йдеться. Напевно.

Одним із цікавих жанрів у газеті «Педагог» була карикатура. Володимир Лініков особливо відзначає малюнок першокурсника філологічного факультету вишу Володимира Гордійченка у числі за 5 квітня 1985 року. Карикатура є ілюстрацією до матеріалу «Бути чи мати?». Студенти повинні були переконатися в тому, що не можна вдягатися в закордон, бездумно носити речі з написами іноземною мовою. Це теж, на думку Володимира Лінікова, пропаганда, якою були просочені матеріали тодішньої газети.

Сам Володимир Гордійченко, учасник АТО 2015 року, був знаковою постаттю для Запоріжжя. Він перевтілювався в Григорія Сковороду й у такому вигляді приходив на пари. Також він знаний перформансом із затоплення «Титаніка» (паперової моделі) в Дубовому гаю. З-поміж студентів ця акція була дуже відома, а Володимира Гордійченка згодом поза очі називали «Титаніком». Самих же карикатур його авторства у вишівській газеті не бракувало.

Під час оцифрування матеріалів газети Володимир Лініков виявив цікаві факти про багатьох відомих людей. Зокрема, він знайшов інформацію про людину, яка обіймає доволі високу посаду в Запоріжжі, а в газеті про неї писали, як про порушника дисципліни, як про того, хто не виконує доручень. Ми не можемо назвати прізвища цієї людини. Тож усіх охочих про неї дізнатися запрошуємо провести власне розслідування в архівах газети.

З року в рік на шпальтах з'являлися матеріали про знакових викладачів вишу. Наприклад, про єдиного на той час інститутського професора Абрама Когана дуже багато згадок у газеті «Педагог».

З них стає зрозуміло, що Абрам Коган – не просто професор філософії та наукового комунізму. Він грає на музичних інструментах, бере участь у вишівських капусняхках, сам пише статті.

Тема Другої світової була однією з найактуальніших для газети. Адже багато викладачів вишу пройшли горнило війни. На шпальтах видання з'являлися інтерв'ю з викладачами – учасниками бойових дій. Однак, як стверджує Володимир Лініков, працювати з цими матеріалами історикам дуже важко, адже люди знали, що їм можна говорити, а що – ні. Тому їхні інтерв'ю надто офіційні. Ці люди говорять про війну з усталеного погляду, який не можна було порушувати. Образ «зразкового фронтовика» на шпальтах газети формується у 70-80 роки, коли День Перемоги стає культовим святом, адже влада офіційно глумилася 9 Травня. Зміну в тональності епохи, вважає Володимир Лініков, газета вишу послідовно відображала.

До ювілею заведено підбивати підсумки, креслити перспективи, розробляти плани. Ювілярам адресують щирі вітшунвання з побажаннями міцного здоров'я та всіляких гараздів на многія літа. Гадаємо, що в усіх читачів нашої газети знайдеться чимало щирих і теплих слів для неї, як, власне, і яскравих спогадів про співпрацю, про моменти життя, що закарбувалися в пам'яті завдяки відображенню на шпальті в тексті, у фото, в малюнку... Дякуємо всім читачам газети «Запорізький університет» за увагу та співпрацю, що увиразнюють її перспективи! Вона потрібна, а отже, є.

PS. 1985 року газета «Педагог» перетворилася на «Запорізький університет», тож за два роки на нас чекає ще одна кругла дата! Даїл буде.

Слідкуйте за новинами на офіційному сайті ЗНУ: https://znu.edu.ua
На соцмережових сторінках пресслужби ЗНУ:
https://www.facebook.com/presssluzhbaZNU
https://www.instagram.com/presssluzhbaznu/
https://t.me/presssluzhbaZNU
Соціальні мережі Запорізького національного університету:
https://beacons.ai/official_znu

Обласна академічна газета «Запорізький університет»
Засновник і видавець –
колектив Запорізького національного університету
Видається – з 1973 року

Керівник: Павло Мірошниченко
Провідний редактор: Марія Канцелярист
Творчий колектив: Таміла Тарасенко, Антон Осадчук,
Марія Падалко, Нейла Юсупова, Ганна Левада
Верстання – Володимир Лініков
Інтернет-версія – Олени Благодарової

Номер підписаний до друку 21.12.2023

Автори надрукованих матеріалів несуть відповідальність за підбір і точність фактів і цитат, статистичних даних, які не підлягають відкритій публікації.
Редакція може публікувати матеріали в порядку обговорення, не поділяючи точку зору автора.

Зареєстровано Запорізьким обласним управлінням юстиції: свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації серія 33 №1249-524-пр від 18 травня 2017 року.
Виходить щотижня українською мовою.
Поширюється безкоштовно.
0,5 друкованого аркуша.
Наклад 1 000 примірників.

Адреса редакції:
69063, м. Запоріжжя,
вул. Залізнична, 24,
9 поверх, кабінет №911-2
Телефон: 289-12-78
e-mail: znu.gazeta@gmail.com
Надруковано
в Редакційно-видавничому відділі
Запорізького національного університету